

Betydningen av allmannsretten og friluftslivet

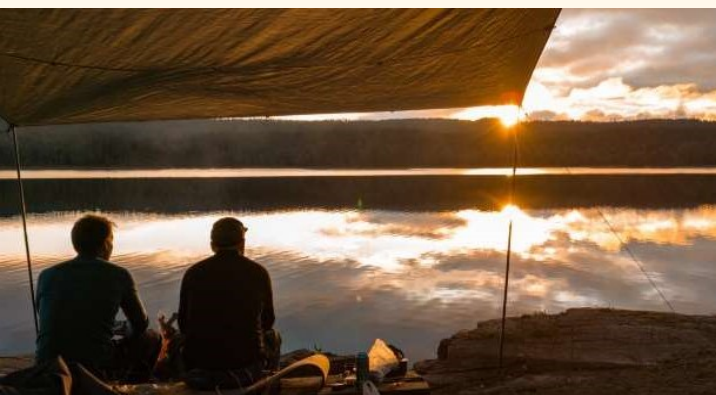
Bente Lier – generalsekretær i Norsk Friluftsliv

NORSK
FRILUFTSLIV

Norsk Friluftsliv er fellesorganisasjonen for de **18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene**, med **én million medlemskap** og nær **5000 lag og foreninger**.

Norsk Friluftsliv skal:

- styrke friluftslivets posisjon og utbredelse i samfunnet
- fremme allemannsretten
- fremme naturvennlig og hensynsfull ferdsel på eget ansvar
- sikre friluftslivets naturgrunnlag og skape økt forståelse for naturens egenverdi
- styrke kunnskap om friluftslivets gevinster for den enkelte og for samfunnet

Friluftsliv:
grunnleggende
verdi i det
norske
samfunnet

Over 95 % av befolkningen
utøver friluftsliv i løpet av året

Den mest utbredte
fritidsaktiviteten i Norge, og det
flest ønsker å gjøre mer av

Kilde til fysisk og psykisk
helse

Bidrar til å ta vare på naturen

Nasjonale mål for friluftslivspolitikken

1. Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.
2. Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet

Kjernen i norsk friluftsliv

- Nærhet til natur
- Allemannsrett og – plikter, hensyn til natur
- Ferdsel etter egen evne og på eget ansvar
- Tilrettelegging i stor grad basert på frivillighet

FRILUFTSLIVETS BÆREKRAFTSPLAKAT

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Friluftslivet ønsker å bidra aktivt til å oppfylle disse målene.

Vi vil:

MÅL 3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

- Bidra til god fysisk og psykisk helse gjennom å jobbe for et friluftsliv for alle, som består av både organisert og egenorganisert aktivitet
- Sikre at alle barn og unge lærer grunnleggende friluftslivsferdigheter
- Tilrettelegge friluftslivsområder for sosialt fellesskap
- Arbeide for gode rammevilkår for frivilligheten, og gjøre det enkelt og attraktivt å være frivillig

MÅL 4 GOD UTDANNING

- Heve skolens kompetanse på bruk av naturen som læringsarena, og jobbe for at dette prioriteres i skolens planverk og i lærerutdanningen
- Skape økt forståelse for at naturen er forutsetningen for menneskets eksistens og livskvalitet

MÅL 9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

- Støtte opp om forskning og andre tiltak som bidrar til et mer bærekraftig friluftsliv

MÅL 10 MINDRE ULIKHET

- Sikre allemansretten som et gratis fellesgode
- Styrke inkluderings- og mangfoldsarbeidet, og legge til rette for at alle skal kunne delta i friluftslivet
- Støtte, etablere og bidra til drift av utlånssentra for utstyr til fritidsaktiviteter

MÅL 11 BÆREKRAFTIG BYER OG LOKALSAMFUNN

- Sikre natur- og friluftslivsområder med åpne og inkluderende møte- og aktivitetsplasser, nær der folk bor
- Arbeide for at det skal etableres flere gang- og sykkelveier, stier og turveier
- Øke anerkjennelsen av frivillighetens egenverdi og betydning for å skape samfunn preget av tillit, trygghet og tilhørighet

MÅL 12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

- Inspirere til friluftsliv som handler om opplevelser og ikke utstyr
- Vektlegge nærfriluftsliv og opplevelser som ikke krever mye utstyr eller store anlegg
- Redusere forbruket av friluftsutstyr og -klær ved å fremme krav til kvalitet og stimulere til deling og gjenbruk

MÅL 13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

- Redusere friluftslivets klimaavtrykk ved å arbeide for mer klimavennlig transport i ferie og fritid, og fremme kortreiste hverdagsopplevelser i nærmiljøet

MÅL 14 OG 15 LIVET I HAVET | LIVET PÅ LAND

- Informere om, og inspirere til, sporløs ferdsel i naturen
- Fremme naturvennlig tilrettelegging og kanalisering av ferdsel og annen friluftslivsaktivitet der det er behov av hensyn til sårbare natur
- Verne om viktige friluftslivsområder, spesielt områder nær der folk bor, strandsonen, bymarker og større sammenhengende skog- og fjellområder
- Stimulere til og koordinere rydding av avfall langs kysten og i naturen ellers

MÅL 17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

- Videreføre et bredt samarbeid for et mer bærekraftig friluftsliv, både mellom friluftslivsorganisasjonene og med myndighetene
- Formidle våre bærekraftserfaringer i internasjonalt samarbeid, og hente kompetanse og inspirasjon fra andre land
- Inspirere alle som bedriver friluftsliv til å engasjere seg for å oppfylle FN's bærekraftsmål

NORSK
FRILUFTSLIV

Friluftslivets Bærekraftsplakat
Friluftslivets Bærekraftsplakat

Friluftslivets bærekraftsplakat er utarbeidet av Norsk Friluftsliv og Friluftsrådernes Landsforbund.

Friluftslivets bærekraftsplakat utarbeidet av

NORSK
FRILUFTSLIV

Friluftsrådernes Landsforbund

Plakaten kan lastes ned på norskfriluftsliv.no

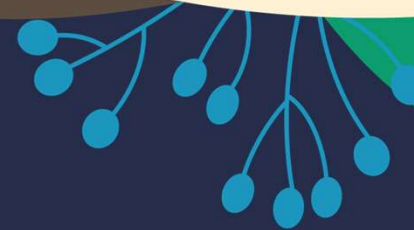
Allemannsretten

- Forutsetning for vårt friluftsliv
- Hevdvunnen rett - Lovfestet i 1957
- Gratisprinsippet
- Allemannsplikter
- Friluftsliv - en kulturell kompetanse som må læres

Allemannsretten,

retten til ferdsel, opphold og høsting i naturen

Grunnleggende verdi
i det norske samfunnet

**Rødt lys
for
villreinen**

Skyldes **GRØNT** lys for

- Arealbruksendringer
- Menneskelig ferdsel
- Sykdommer og parasitter
- Overbeite

Vil tiltakene som er
foreslått være nok til å
redde villreinen?

Meld. St. 18

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Ein forbetra tilstand for villrein

Ferdsel / Friluftsliv

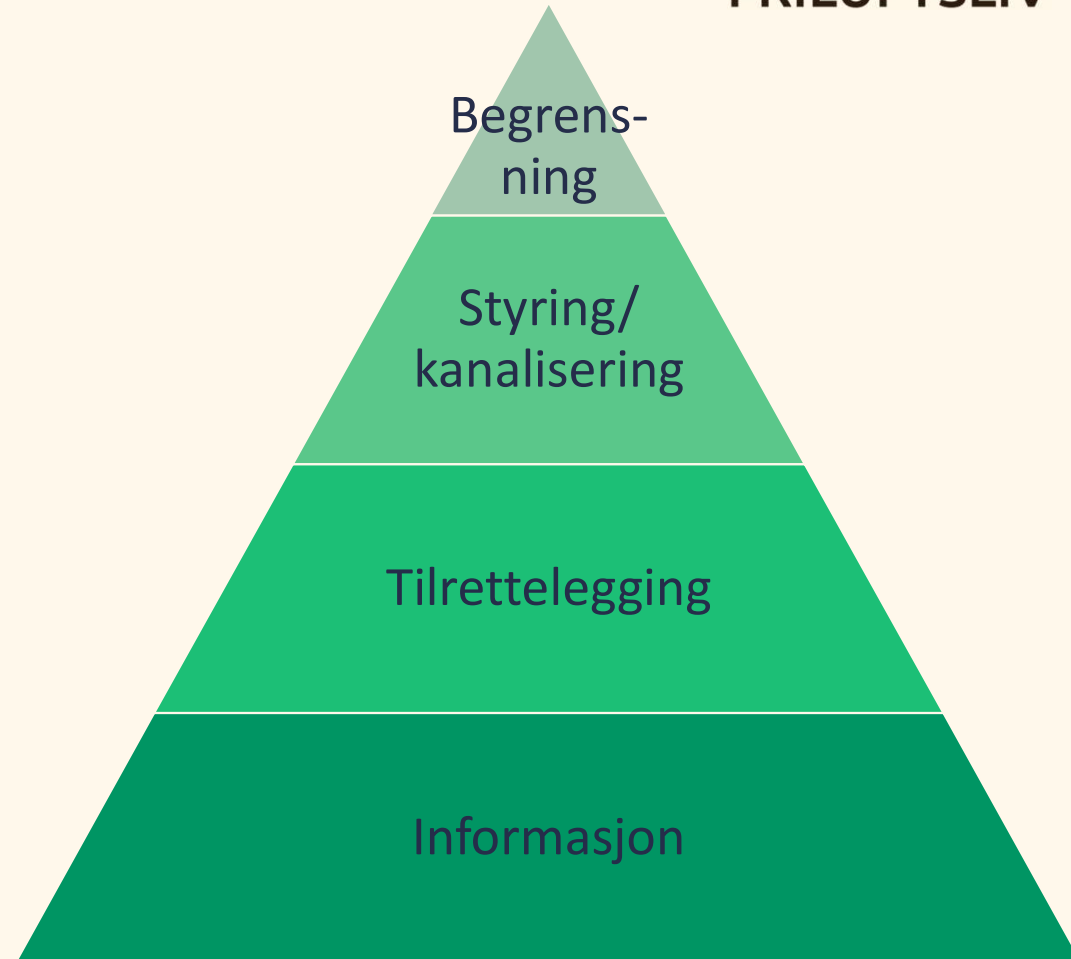
Regjeringa ønskjer å leggje til rette for at så mange som mogleg bruker norsk natur til friluftsliv, jakt, fiske, sanking og annan rekreasjon.

Det blir derfor ikkje sett i verk generelle tiltak for direkte å redusere ferdsel til fots i villreinområda, men det skal vere auka tilrettelegging av meir villreinvennleg ferdsel.

Viktige prinsipper for allemannsretten

- Utøvelse av allemannsretten skal være gratis.
- Kunnskap om allemannsretten, både rettigheter og plikter, må opprettholdes og styrkes i befolkningen.
- Informasjon, tilrettelegging og kanalisering skal prioriteres framfor forbud.
- Restriksjoner/begrensninger i ferdsel i naturen må kun brukes der det etter en faglig vurdering er et helt særskilt behov, av hensyn til sårbar natur og dyreliv.
- Eventuelle innskrenkninger i allemannsretten må begrenses i tid og sted til det som er strengt nødvendig.

Foreslåtte ferdselstiltak

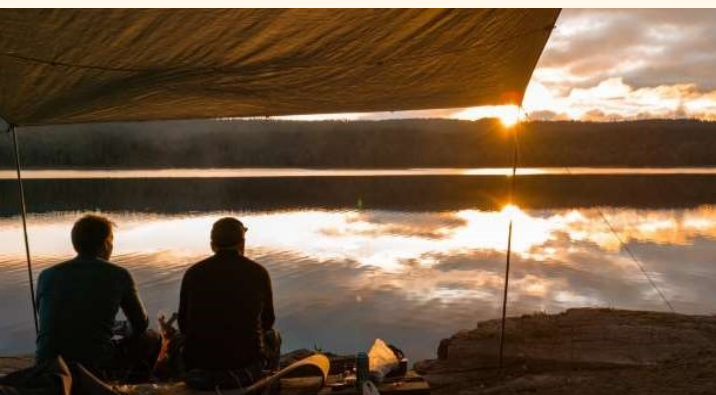
Positive til:

- Mer informasjon og rettledning i villreinområdene
- Utredning av nye virkemidler for ferdselsrestriksjoner, forutsatt begrenset til tid og sted av hensyn til villrein
- Legge til rette for bærekraftig besøksforvaltning og helhetlige sti- og løypeplaner
- Tiltak som reduserer motorisert ferdsel

Foreslåtte ferdselstiltak

Negative eller skeptiske til:

- Utredning av varige ferdselsrestriksjoner
- Regler som skiller på ulike former for friluftsliv

Bruk av inngripende tiltak må sees i sammenheng med streng arealforvaltning

- Innvendinger og innsigelser ikke godt nok virkemiddel for å løse arealutfordringene
- Krav må være mer konkrete og bindene
- Unntakene må strammes inn

Viktig med godt samarbeid for å nå målene for villrein

Takk for oppmerksomheten!

